

DIARI CATALA

POLÍTICH Y LITERARI

ANY II

BARCELONA — DIVENDRES 10 DE SETEMBRE DE 1880

439

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: FERNANDO, 32, 1.er — SUCURSAL EN GRACIA. — DEVANT DEL TEATRO, DEPÓSIT DE MÁQUINAS DE CUSIR.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ. — Barcelona, un mes 5 rals | Fora, un trimestre, 20 | Estranger, (unió postal) trimestre, 40

SANTS DEL DIA. — Sant Nicolau. — QUARANTA HORAS. — Iglesia de Nostra Senyora de la Misericordia de religiosas terciarias.

Espectacles.

PÚBLICHS.

TEATRO ESPANYOL.—Companyia d' ópera italiana.—Avuy no hi ha funció per donar lloch al ensai general de la ópera Jone. Los senyors abonats a la Tertulia Barcelonesa tindran lo dia de torn lo diumenje próxim.

Demá dissapte a benefiei de la primera tiple donya Elena Bordatto, la preciosa ópera en 3 actes, *La Traviata*.—Se despatxa en contaduría sens augment de preu.

TEATRO TIVOLI.—Avuy, sexta audició del célebre quarteto Svea.—A dos quarts de nou.—La aplaudida sarsuela en 3 actes, *Los comediantes de antaño* en la que hi pendrá part donya Rosa Alba.—En lo primer intermedi se presentará lo quarteto Svea a cantar lo quarteto del Mestre Alt, *Silenciosa está la mar*, y en lo segon, *Una cancion popular de Finlandia*.—Entrada 2 rals.

BON RETIRO.—Avuy a dos quarts de nou.—Societat Edison.—Benefici dels senyors Molgosa y Munt, *Tres y la Maria sola*.—Concert per la societat *La Trompeta* que entre altres cantarà lo coro *L'as de oros*.—Ball, *Gilda*.—*Tanner!*—Entrada un ral y mitx.—No 's donan salidas.

PRAT CATALA.—Avuy no hi ha concert pera donar descans a la Banda de Artilleria.—Demá, concert per dita Banda.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS DE ALEGRIA Y CHIESI.—Plassa de Catalunya.—Avuy a dos quarts de nou.—Magnífica funció en la que executarán sos notables exercicis los germans Dare y catorze representació de la aplaudidíssima pantomima *La lámpara maravillosa*.—Entrada 3 rals.

PARTICULARS.

TEATRO DE NOVETATS.—Teatro Escola.—*Societat Academia Melodramática*.—Funció pera demá dissapte 11 del corrent, la ópera, *Lucia*.—Localitats en lo mateix teatro.

Reclams

FABRICA **LA EMPERATRIZ**
3 ESCUDILLERS BLANCS 3.

TAPETES del AFGHANISTAN. Especials pera sobre-taula de menjador.

34, Tapineria, 34.

VENEREO.

Sa curació es prompta, radical y segura, sense mercuri, copaiya ni altrás preparacions perjudicials; per medi del AIXEROP ANTI-VENEREO DEL Dr. CASASA.—Gonorreas, llagas, tumors, dolors, estrenyiments; l' venéreo, en tí, en totas las sevas formas, per crónich que siga, se cura prompte y bé ab aqueix inimitable Aixerop, exclusivament vegetal.—Vegis lo prospecte.—Dirigirse al Dr. CASASA en sa GRAN FARMACIA, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

RELLOTJES

Nou y variatt assortit en remontoirs desde 2 duros un. En níkel máquinas garantidas per 5 anys, desde 4 duros. En plata desde 5 y en or de lley desde 18 duros. Basar Parisien, Rambla del Centre, 35, al costat del Passatge de Bacardí.

HERPES,

sarna, escrófulas y demés humors, aixis interns com externs. No descuidar que l' Rob antiherpétich de Dulcamara compost del Dr. Casasa, es l' únich que 'ls cura radicalment, sens que may donguin senyal d' haber existit.—Veijis lo prospecte.—Unich deposit.—Gran Farmacia del doctor Casasa, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

GRANATE

montat fi, en or. Gran baratura en arre-cadas, medallons, y anellas última novetat. Basar Parisien, Rambla del Centro, 35, al costat del Passatge de Bacardí.

METALL

BLANCH GARANTIT.—Rich y abundant assortit ent tota classe d' objectes pera us domésthich. fondas y cafés.—Especialitat en cuberts desde 2 rals parell. Basar Parisien, 35. Rambla del Centro al costat del Passatge de Bacardí.

AVIS als senyors PROPIETARIS

Baratura en los papers pintats pera decorar habitacions, y gust en la colocació per Joseph Ventura. Totas las personas que desitxin fer empaperar, trobaran un gran y variatt assortit desde l' preu de 2 rals pessa en endevant.—Se reben encàrrechs pera portar los mostruaris a domicili, Sant Pau, 32, botiga.

MORENAS.

Se curan radicalment per rebel-das que sian a tot altre medicament, ab la pomada «Rite» basta un sol pot per curarlas.

Se ven en Reus, en casa D. Tomás Rite, carrer de Sant Pere Alcántara, número 36, y s' envia franch de ports remittint son import en llibransa del giro mútuo.

Preu d' un pot, 5 pessetas.

Colegi de Sant Ildefons

COPONS, 7, BARCELONA.

Primera y segona ensenyansa.—Ensenyansa mercantil completa.—música.—Dibuix.—Gimnastica.—Carreras especials.—Idiomas.—Professorat numerós y escullit.

Espaciós é higienich local. Métodos especials d' ensenyansa.

Aixerop

DEPURATIU (*Mauri*), bo pera totas edats; n' hi ha prou ab 4 ampollas, prenentlas seguidas, pera la curació dels herpes venéreos, sifilítichs y escrofulosos. Farmácia de Nostra Senyora del Remey, carrer Tallers, 44.—Consulta médica de 11 a 1 gratis.

Joaquim Ortiz

L' únich mestre que ab 8 lliçons ensenya de ballar pera sortir d' un compromís y ab altres tantas la perfecció de ballar en un saló. No hi han classes generals.—Hospital, 96, pis primer.

VERMOUTH DE TORRAS.

Aqueix ví, lleugerament amarch, pro d' un sabor agradable y d' un aroma exquisit, está compost ab plantas sumament medicinals y saluíferas.

Es tónich, estimuland y anti-nerviós, y convalecents, a las personas débils y nerviosas, als que pateixen del ventrell, dolors de cap, etc., etc. De venda en las principals farmacias y en casa de son autor

Rambla de Sant Joseph, n. 9.

ANTIGA TINTORERÍA

DEL CENTRO.

CARRER DE LA LLIBRETERIA, 13.

En aquesta acreditada casa 's renta la roba de caballer sens descosirla, deixantla com nova. Especialitat en tenyir vestits de seda y mocadors de crespó.

No equivocarse. Llibreteria, 13.

FREIXA METJE

ESPECIALISTA

en sífilis, venéreo, esterilitat é impotencia.

Consulta de 12 á 2 tarde y de 7 á 9 del vespre.—Cadena, 6 bis, principal.

Secció d' economia DOMÉSTICA.

PREUS corrents á la menuda dels articles de consum doméstich, en los mercats de Barcelona en lo dia d'ahir.

Carns y despullas sense variació. (Publiquem los preus en los números dels dijous y diumenjes.)

Raim moscatell á 5 y 6 quartos la lliura.
 Patatas. á 2 id. id.
 Sigróns á 4, 6 y 8 id. id.
 Tomatechs de Mataró.
 De pera á 5 y 6 pessetas quintá.
 Ensiam, 1 un quarto.
 Ous del país á 5 rals la dotzena.
 Id. estrangers á 4 rals y mitx id.
 Préssechs los millors á 2 y 3 quartos un.
 Taronjas á 14 y 16 quartos dotzena.
 Pebrots á 1 quarto un.
 Monjetas tendras Tarragoninas son las millors; petitas á 7 y 8 quartos lliura.
 Id. id. de las grossas á 4 y 5 id. id.
 Id. rénegas á 4 id. id.
 Albergínias á 5 quartos dotzena las millors.
 Fígas sajolás á 5 quartos dotzena.
 Cols á 1, 2 y 3 quartos una.

Pescaterías.—Mercat del demati.—Poch assortit, 'l llus 's venia á 5 rals la tersa com també las lluernas; mollc y congria á 6; llisaras á 20 quartos; castanyola á 16; tunyina á 14 y també 'l saító.

Mercat de la tarde.—Lo mateix assortit que 'l demati y regint poch mes ó menos idéntichs preus.

Secció de Noticias

BARCELONA

Suscripció per alsar un monument en Tortellá.—Desde avuy queda oberta en la nostra Administració la suscripció pera costejar lo monument que va acordarse alsar en las festas de Tortellá celebradas fa poch temps, en honor dels que van defensar la vila contra 'ls carlins.

Segons los acorts de la Comissió organísadora, la quota máxima de suscripció será la de una pesseta, y la mínima la de un quarto. Ab tals bases tothom pot contribuirhi, y la suscripció será verdadera-ment popular.

¡A suscriures, donchs!

Incuria del Ajuntament.—Lo pas-seitx que conduheix al cementiri no pot estar en mes mal estat. Son tals los sots y tant fondos, que passar per aquell lloch en cotxe vol atreviment, puig que qui está bó 'n surt mareijat y qui está delicat tant se val que al esser al cementiri s' hi quedí.

La gran sort es que tots los cotxes, aixís que poden passen per sobre los rahils de la tran-via, única manera d' arribar en bon estat al lloch ahont se va.

Lo Ajuntament sens dupte, se deu dir: «Com se ha de fer una nova Necrópoli, tant se val que ho deixém abandonat.» Mes hán de pensar que tot lo dia hi passen y traspasan carros que van al Poble Nou, centro de gran fabricació.

¡Una mirada compassiva, senyors Regidors! ¿Qué no se 'ls hi mort may ningu?...

Benefici de la senyora Bordatto.—Demá farà son benefici en lo favorecut teatro Espanyol la aplaudida *prima donna* senyora Lena Bordatto, posantse en escena la *Traviatta*, en qual ópera sabem que la beneficiada hi está á gran altura.

Atesas las justas simpatías que la senyora Bordatto s' ha conquistat del públich barcelonés, no dubtém que acudirá al teatro Espanyol una numerosa concurrencia.

Cero y van mil.—¿Hasta quan te de durar lo vergonyós y ridícul estat en que 's troba l' empedrat del carrer de Fernando?—¿No passa ja de mida tanta deixadesa?—¿No pareix increible que una ciutat com Barcelona, tinga l' empedrat del principal de sos carrers, en un estat que verdadera-ment dona pena? Y tot perquè?—Molt senzill; porque á l' Ajuntament li hi dona la gana. ¿Están condempnats los vehins de dit carrer á no poguer atravesar d' una acera á l' altra, baix pena de tórcers un peu ó rómpers l' ánima? ¿Ha de durar sempre aixó de veurer als viandants, doná cada ensopogada ó torta de peu que es una gloria?—¿Hem de veurer sempre com veyém cada dia, aquí un cotxe ab una roda ó una molla rompuda, y mes avall, la caballería d' un carro ó cotxe, que ha caigut, gracias als innumerables sots que forma 'l dítxós empedrat?—¿Cóm es que sempre que en las sessions de l' Ajuntament se parla de recompondre l' empedrat d' alguns carrers, s' acorda la recomposició de tots, menos la d' aquell? ¿Seria aixó la revenja que vol dar l' Ajuntament, als vehins de dit carrer, sobre la qüestió del gas? No es de creurer. Mes probable es que no habent intervingut l' Ajuntament en la Comissió de Firas y Festas per impedir de fer lo *mamarratxo*, que s' ha fet cad' any y que sembla volen fer també aquest, pensa are intervenirhi indirectament, reservant l' estat actual de l' empedrat del carrer de Fernando, considerantlo com una part del programa de las festas (que digne es de figurarhi) y aixís los pochos forasters que vindrán (si es que algun ne vinga), podrán formarse una idea de la incuria dels edils que tenim en la segona capital d' Espanya.

¡Vaja senyors Regidors! ¡Vejin si hi fan alguna cosa! Nosaltres no som mes que administrats y la cara 'ns cau de vergonya.

Imprevisió.—En la casa de Socorros del districte de las Dressanas fou cu-

rada ahir una nena de nou mesos, á qui li habia caigut una cantitat de calcs demunt causantli algunas cremaduras graves en lo cap.

Concerts en lo Prat Catalá.—Molta concurrencia assisteix cada dia als concerts musicals del Prat Catalá, particularment en los dias de festa en los que s' hi fá impossible donarhi un pas. La banda d' Artillería alcanza sempre estrepitosos aplausos; ja per sa bona execució com per lo zel que te son director en presentar pessas novas. Lo diumenje últim estrená la polka que ab lo títol de «El As de oros» ha compost lo senyor Martí, la qual obtingué un bon éxit.

Festa major.—Diumenje es la festa major de Sant Gervasi, per la qual se preparan los vehins d' alguns carrers pera adornarlos plantanthi arbres y pals ab gallardets.

Hi haurá balls d' embalat, y en lo «Centro familiar del Putxet» s' hi donará 'l dissapte, una funció extraordinaria literaria-musical y una altre dramática 'l mateix diumenje.

Es probable que aquell dia 's vendrá tossino en la mateixa població, com tots los anys; encara que, contra la costum, avans d' ahir no va comensar la matansa. Verdaderament, lo estat no 's presenta pas favorable á tal costum, porque la caló continua encara de ferm.

La «Lucia» en Novetats.—Demá dissapte los alumnos de la societat «Academia Melodramática» cantarán en lo teatro de Novetats la ópera de Donizetti, «Lucia.» Dits alumnos desempenyarán sos respectius papers sens pretensions de cap mena y ab lo sol objecte de estudiar la escena.

Altra vegada pelegrins.—La persona que tan ben enterat 'ns té de tot lo que ocorre en sagristias y demás círcols católichs, 'ns fa saber que 'l passat diumenje una numerosa secció de «La reparadora» se dirigí á la ermita de Sant Genís, alarmant ab sos crits del «Ruja el infierno» etc., á tots los habitants de las torras de per allí á la vora.

La manifestació 's componia de donas en sa major part, veyentshi de tant entant algun «pollito» y sobressurtint un senyor gros y alt, botiguer del carrer de l' Argentería, conegut per sas aficions als cants d'en Candi y á las manifestacions ultramontanas.

Sobre la presó.—Lo diumenje passat en una gacetilla nos varem fer eco d' un abús que se 'ns habia esplicat, relatiu á que en la nostra presó 's permet la sortida de presos. Ahir vam rebre una censesse firma en la que se 'ns participa 'que 'ls prés que sortia, anomenat Manzó, va ser detingut y entregat al municipal de punt en la plassa del Padró, lo passat diluns y per un dels escarcellers ó «llaveros». Mentres llegiam la carta, va presentársens una persona coneguda, afirmantnos que no es pas cert lo que deyam lo diumenje.

De moment varem creureho aixis, pero reservem als que 'ns escriuhen, lo dret de presentarse personalment en la nostra Redacció ó de escriurens ab las sévas firmas, lo que podrán fer ab la seguretad de que 'ls atendrem en lo que sigui just, encara que siguin escarcellers cessants.

Una festa xinesca.—Tal es lo nom de una nova pantomima que la empresa del Circo Eqüestre anuncia pera representarse á la major brevetat, en la que hi prendrán part mes de cent personas, entre ellas dotze bailarinas dirigidas pe'l senyor Moragas. En la actualitat se están disposant los trajos y atrés necessaris.

Actriu catalana.—Donya Mercé Abella, que segons diguerem dias enrera, per causa de sa mala salut va rompre la contracta que tenia firmada en lo teatro Catalá, s' ha contractat com á primera actriu en un dels teatros de Valencia.

Aixó de rompre una contracta per falta de salut, y tot seguit firmárne un'altra qui ho entent qui no ho entent.

Nosaltres no ho entenem.

Mort ignorada.—Alguns vehins del carrer del Malnom observant que feya alguns dias que no havian vist sortir de casa seva á una dona que vivia sola en un pis del citat carrer, ne donaren avís al Alcalde de barri, 'l qual acudinhi ab alguns agents de sa autoritat, maná despanyar la porta y un cop entrats tots dintre 'l pis, trovaren lo cadávre de la psbre dona en estat de descomposició.

Per disposició del Jutjat corresponent sigué 'l cadávre transportat al Hospital.

Cas estrany.—Copiém de nostre colega *La Publicitat*:

«Se 'ns refereix lo següent fet escandalós:

Lo director del acreditat colegi del carrer de Tamarit, trovantse ausent en Beniarrés, provincia d' Alicante, escrigué á un amich de Barcelona que li enviés á Xátiva 60,600 rals que li habia deixat en dipòsit. Se li ocorregué al amich fer la remesa per lo camí de ferro, á qual efecte facturá la cantitat convenientment preparada, lo 29 d' Agost librant-seli lo corresponent taló. Lo 3 de Setembre provist d' aquest se presentá en l' estació de Xátiva á recullir la suma y quina no seria sa sorpresa al sentir de boca del factor que ja habia sigut retirat lo sach lacrat que la contenia, per altre persona també provista d' altre taló? Feu en l' acte las degudas reclamacions, y habent designat l' empresa del camí de ferro un advocat y un empleat de la mateixa pera que fessin las corresponents averiguacions, á dits senyors entregá baix recibo lo taló, sortint en companyia dels mateixos cap á Barcelona lo dia 5 d' aquest mes. Al arribar á Tarragona fou interrogat en la estació per lo jefe de la guardia civil que 'l portá y conduhí devant lo senyor governador que també li va fer varias preguntas, deixant-lo en llibertat. Quan á l' endemá dematí se disposava á sortir pera Barcelona, fou pres y enmanillat per la guardia civil que 'l portá á Barcelona á disposició del governador senyor Perez Cosio. Després d' altre llarh interrogatori fou posat en llibertat, mes no en possessió dels consabuts 60,600 rals velló, 'ls quals li serán entregats, si Deu vol, quan l' empresa haja terminat l' expedient que s' instrueix, aixó es; *ad Kalendas grecas*.

Heus aquí un viatge rodó, podrá dir l' interessat.

Escusem los comentaris fins á veure en qué para l' assumpto.»

Sortida.—Avuy sortirá cap á Vilafranca del Panadés lo senyor Serret, junt ab sos deixebles cegos. Dissapte y diumenje tocarán en los cassinos de dita vila, «La Unió» y «La Artesana.»

Avans d' ahir, tarde y nit van tocar en lo Bon Retiro, que estava ple de gom á gom, sent aplaudits en totas las pessas y debent repetir «Lo carnaval de Venecia.»

Entre 'ls testimonis d' apreci que lo senyor Serret se 'n porta de Barcelona, hi

ha una carta de felicitació firmada per lo director y professors de la nostra Escola de Cegos y Muts.

Per tot aixó felicitem al simpátich professor cego de Tarragona.

Balls.—Avans d' ahir á la nit tingueren lloch los dos balls d' any que, com de costum, se fan en tal diada. Estaba l' un á cárrech de la societat anomenada «La Montserrat», y los socis de la mateixa esculliren lo espayós local dels Camps Eliseos, qual saló fou adornat de una manera suntuosa y elegant per lo senyor Vilanova. La orquesta, que estava dirigida per lo jove senyor Casañer, era la coneguda per «La Nilson». La concurrencia si be no fou excessiva, com sucseheix en molts altres balls, fou en cambi molt escullida y elegant.

Lo de la societat «El Trueno», se doná en un embalat que s' aixecá apropòsit en la plassa de la Universitat nova y que fou arreglat ab las comoditats y luxu que permeten aquesta clase de salons improvisats. Apesar de que hi habia dos balls en un una mateixa nit, no per aixó deixaren d' acudirhi gran número de senyoretas y jóvens.

Tan en l'un com en l'altre se regalá un brot de flors artificials á las senyoretas que ballaren lo primer vals de socis.

Casas de Socorro.—Ahir foren auxiliats en la casa de Socorros del districte quart, una dona ab cremaduras en lo cap y la cara y una noya ab una ferida incisa en lo peu esquerra, per cayguda sobre un vidre.

Suscripció pera las firas y festas.

—Segons nota que se'ns ha passat de la Direcció de firas y festas populars de la Mare de Deu de la Mercé, la cantitat recaudada fins al dia de ahir, ascendia á la suma de 14,089 pessetas.

Noticias de Sant Martí de Provensals.—*Preparatius.*—Segons nos comunica lo secretari de la comissió de festa del «Cassino Familiar Provensalench», están molt adelantats los treballs y preparatius pera verificar ab la major esplendides la festa que tots los anys acostuma celebrar en los dias 29 y 30 del present mes.

CATALUNYA

Reus 8.—Ahir la ciutat quedá poch menos que deserta, puig ab motiu de la festividad del dia sortí moltíssima gent cap als vehins pobles que celebraban sa festa major. En alguns d' elis hi regná la major animació divertintse en extrém tots los forasters.

—Los colegis electorals d' aquesta provincia se veuhen molt poch concorreguts, á causa del retrahiment que hi ha en los partits democrátichs y de las operacions de la brema.

MOVIMENT CIENTIFICH Y ARTISTICH.

REVISTA DE BELLAS ARTS.

Varias son las obras d' art que aquesta setmana se trovan en la Exposició-Parés, y la que crida particularment la atenció es un grupo esculptórich representant «La Caritat» degut á don Agapito Vallmitjana. Figura á una dona que te en sa falda á dos noyets.

Un d' ells está agafat al pit de sa mare entant que lo altre dret en la falda se'l mira sonrient. Los dos noys están modelats ab molta valentia y pulcritut plens de veritat y d' una posició natural y graciosa. La mare está tam-

bé ben posada y la testa, com aixis mateix las dels noyets, molta expressió.

Lo conjunt es magnífich, podent assegurar, per la nostra part, que aquesta terra cuita es la millor que ha sortit del taller dels germans Vallmitjana.

Lo únich «peró» que hi trovém es que los plechs de la falda de la mare son mes artístichs que naturals, es á dir, que se ha procurat que, mirat lo grupo de perfil presentés un bon conjunt de lineas separantse un xich dels plechs verdaders que han donat las robas dada la posició del desnú; aixó fa que 'l conjunt dels plechs fassin l' efecte de pedra y simulin mes aviat una roca que no pas roba.

Ab tot, la nova obra del senyor Vallmitjana es digna de son autor y nosaltres que l' estimem en lo que val li doném l' enhorabona desde nostras columnas vanagloriantnos de que Catalunya lo conti entre 'l número de sos fills.

Lo pintor Valenciá senyor Agrassot te exposats en lo citat local un quadro representant á un clown en lo moment de disposarse á presentarse en lo «redondel» que serveix d' una part de fondo.

La figura del clown (que es la principal) está ben dibuixada y ben colorida tenint molta naturalitat en la forsa. Los 4 ó 5 gossos que te al seu voltant també son dignes de elogi. Lo conjunt encar que produheix bon efecte, se hi nota que está pintat ab massa minuciositat. están tot lo quadro massa carregat de accessoris detallats. Las pocas figuras que en lo fondo's veuhen, com també la del criat que está recolzat á la porta de sortir están mol be d' expressió y la d' aquest últim planta be.

Un aquarela del senyor Alorda representant una rica pagesa valenciana, es altra de las obras exposadas aquesta setmana, y francament nos sembla que havem vist altrás obras del mateix genero, del mateix autor que 'ns han produhit mes bon efecte. Passat de la testa que per nosaltres es lo que sobresurt, puig está colorida ab valentia y justesa de tons, lo restant ho trovém un xich confós y abigarrat. Alguna calitat se nota en la roba, mes aquesta sols es en trossos.

Quatre retratos deguts al pintor senyor Oлива son los altres quadros que hi han en la citada Exposició-Parés y dels que no'ns ocuparem, puig creyém que l' autor los retirará.

LA MISTURA PERA TERCIANAS DE JAYNE pera curar las calenturas, las febres intermitents y remitents, etc. Aqueixas enfermetats penosas están molt generalment desarreladas per aquest remey quant se 'l pren seguint á la lletra las instruccions.

TRACTEU PROMPTEMENT, LOS FLATOS, DIARS REA, disenteria, cólera-morbo y las debilitat, de istiu, ó tota enfermetat intestinal, ab lo Bálsam Carminatiu del doctor Jayne de Filadelfia, y obtindréu alivio rápit y segur.

PERA ALIVIAR PROMTE L' AUFECH PRO beu l' Expectorant del Dr. Jayne de Filadelfia, que obra promptement, vencent la contracció convulsiva dels conductes respiratoris y causant la evacuació de las mucositats que 'ls embrassan. Pera la tos ferina y ronquera, aquest medicament es igualment beneficiós, mentres que pera totas las enfermetats pulmonars y bronquials, es tant un paliatiu com un curatiu y un segur y prompte remey pera tota tos y costipat obstinat.

Secció de Fondo

REUNIÓ EN BALAGUER.

Proximament, com ja vam dir dias passats als nostres lectors, se reunirá en Balaguer la Comissió gestora nombrada en

la gran Assambla de Tremp, per procurar la construcció del camí de ferro del Noguera Pallaresa.

En dita reunió comensaràn los treballs formals, per lo qual creyem del nostre deber proposarli un projecte que podria dar resultats magnífichs.

Lo camí de ferro de que 's tracta, se ha demostrat varias vegadas que no es sols d'importancia local ó de la província que atravessa, sino que ademés es d'interés extraordinari per totas las regions de llevant y del mitx dia d'Espanya, y per alguns departaments francesos.

Donchs bé; comensats ab tant éxit los treballs en Tremp y continuats en Balaguer, ahont se tractará ja d'aquesta via baix un aspecte mes positiu y práctic, creyem que 's podria donar un pas molt mes decíssi en pró d'aquest ferro-carril. Declarada ja la opinió d'alguns periódichs valencians á favor del ferro-carril del Noguera Pallaresa; interessant en gran manera á las provincias de Murcia y Albacete, quals comunicacions ab la Fransa Central, serán fácils y rápidas per la via en projecte, creyem que fora de suma utilitat convocar á una reunió general de totas las provincias interessadas, que no 's farien sordas á la excitació que 'ls hi dirigís la Comissió gestora de Balaguer.

Per la convocatoriá, que deuria ferse per una població central, podria pensarse en Tarragona ó Tortosa, y si 's cregués convenient que fos una ciutat de fora Catalunya, podria ser Viñaróz, Castelló ó Valencia. Nos sembla que fora de inmensos resultats per la província de Lleyda, que 's sapigué colocar en tant bon lloch en la reunió de Tremp.

Com pensém ocuparnos ab mes extensió d'aquest assumpto, no fém sino apuntar la idea y recomanarla á la premsa de Lleyda y á la Comissió que avuy está reunida en Balaguer.

NOU DIARI MADRILENYO.—Lo correspon-sal X del *Diario de Barcelona*, que es lo senyor Romera, ha fundat un nou diari en Madrit que 's titula *El Bien Público*, qual primer número vegé la llum lo dia primer d'aquest mes.

El Bien Público se presentava com á independent y deya en son article doctrinari que no seguiria á cap govern sino á la veritat y justicia, y seguint al mateix article n'hi havia un altre en lo que donava rahó á n'en Cánovas en la qüestió del Principat d'Asturias.

¡Si 'n será d'independent lo nou diari madrilenyo! Hem arribat ja á un temps en que la major part de las cosas han d'entendres al revés de com se diuen.

Lo nou diari tampoch vol ser polítich.... Lo mateix deya lo carlí senyor Vergés al presentarse candidat á la diputació provincial per recullir mitxa dotzena de vots.

L'inauguració de las estátuas de Denis Papin y Blay Pascal (1).

Las festas que debian senyalar l'inauguració de l'estátua del gran philosoph y físich, y que habian de ser simultáneas ab las de Blois en honor de Denis Papin, tingueren que suspenders á última hora, á causa del calor tropical que feya impossible tot acte públich al aire lliure, durant lo dia.

(1) Vejis lo número del dia 5 del mes actual.

Per fi lo 5, se cregué possible verificar l'acte, que ab tot y ser lo dia mes fresch que 'ls anteriors, s'executá á las 8 del matí.

Desde l'aubada, las tropas recorregueren Clermont-Ferrand, animant la ciutat ab sos sonoras músicas y ab la popularíssima *Marseleses*. Poch avants de las 8, se reuniren las autoritats, los forasters de distinció vinguts exprés pera assistir á la gran cerimonia, y seguits dels numerosos comparsas que á la vetlla habian admirat als Clermontesos y á sos hostes, en la brillant cavalcada histórica qual assumpto principal eran fets dels molts fills de la ciutat que figuran en l'istoria de Fransa en sas mes gloriosas páginas. En ella, figuraban los numerosos fets del gran general de Lluís XIV, Condé; seguian, com pot suposarse, una numerosa série de escenas atribuhidas á l'héro de la festa, lo gran Pascal, y tancant lo brillantíssim cortetx, lo heróich episodi qual actor fou lo caballer d'Assas, que preferí ser destrossat per las bayonetas austríacas, ans que deixar d'avisar á sas tropas la proximitat del enemich, amagat traydorament.

Arribats al lloch ahont s'alsa 'l monument, y col·locats los assistents en las tribunas ó en la espayosa *Jaude*, que ve á ser la *Rambla* de Clermont, fou descuberta l'estátua de Pascal amagada poch avants sota 'ls animats colors del estandart republicá francés. Allavors y en mitx dels vigorosos vivas de la gentada, als acorts de la *Marseleses*, aparegueren distintament, los acusats perfils del primer prosista francés, lo gran Philosoph físich y pensador, Blay Pascal. Lo negre color del bronzo, no fá mes que senyalar las severas ratllas del perfil, fidel imatge de Pascal. Lo fondo en que 's destacaba, format per la verda silueta del alt *Puy-de-Dôme*, y pe 'ls edificis construhits en lava, y que forman la ciutat, acababa de completar lo quadro. L'expectacle, era imponent y altamente satisfactori; digne per complet de la ciutat que 'l portaba á cap, aixís com del desarrollo intelectual y real á que ha arribat la patria del gran home en qual honor se feya l'acte.

En Blay Pascal, conta ja ab dos monuments á sa memoria, á mes del recentment inaugurat. Lo primer, fou alsat en la gòtica torre de *Sant Jacques*, aprop del Sena, en la capital de la República, torre que fou teatro de un dels fets mes culminants en los anys de la Física, y qual actor fou Pascal. L'altre mes modest, s'alsaba en la Biblioteca de Clermont, qu'apesar de ser una ciutat de segon ordre y á diferència del nostre país, es un centre poderós de instrucció pe 'l rich caudal de obras que conté. No contents d'aquest moviment los actuals compatriotas de Pascal, y desitjant ensenyar tant gran fill als ulls dels que visitesin la ciutat, se determinaren á alsar en la via pública lo monument que s'acaba de estrenar, sustituhint als pàlits fins del marbre, apropósit sols en lo blau cel de Grecia, Italia ó Espanya, pe 'l enérgich tó del inalterable bronzo, tant adequat als nuvolats horizons septentrionals.

Los discursos que 's pronunciaren en l'inauguració, foren numerosos, y á quin mes notable; ab tot, los que descollaren, foren tres. L'un, del diputat del departament, Mr. Bardoux. Lo segon y 'l principal, de Mr. Janet, de l'*Institut de Fransa*, representant de l'*Academia de ciencias morals*; y l'últim de Mr. Cornu, representant de l'*Academia de ciencias*, y també de l'*Institut*. Aquest, com pot suposarse, parlá principalment, dels numerosos treballs científichs de Blay Pascal. Lo segon se extengué essencialment, en la part literaria y moral, dels treballs philosophichs del gran prosista. Lo tros culminant del notable treball de Mr. Janet, está contingut en las següents ratllas, en las que l'eminent escriptor francés estableix lo paralelo entre las *Provincials* y 'ls *Pensaments* las dos obras mestras del philosoph del sigle XVII: «Las *Provincials* y 'ls *Pensaments*, nos semblan revelar duas filosofias diferentas. En las dos, sempre 's parla de cristianisme, pero d'una part, un cristianisme d'acort ab lo sentit

comú, y per l'altra, un cristianisme despreciatiu y orgullós, que desafia y repugna á la sana rahó. Lo primer dels dos llibres, es mes perfecte; lo segon, es mes sublim; l'un es en algun modo, mes clássich, l'altre mes romántich.»

«Los dos llibres, nos presentan un grau de veritat; pero las *Provincials*, aquell grau de veritat, corresponent á la vida práctica, y los *Pensaments*, aquella veritat profunda, de la vida meditativa que no sab ahont es son verda der lons.»

En Blay Pascal, nasqué en Clermont-Ferrand, (*Auverny*) lo dia 23 de Juny de 1623, essent son pare un magistrat distingit, que á la mort de sa muller, s'establí en la capital. Com son precursor Descartes, Pascal cridá l'atenció desde noy, per son esperit investigador, y per alguns descubriments que encar que sens gran importancia, demostraban son cervell de primer ordre. Apenas sortit de l'infancia, son nom s'havia fet célebre. Alguns anys després, y fets ja numerosos treballs sobre física y geometria, ciencias que allavors anaban lligadas per mal entés consorci, arribaren á sa noticia los treballs rudimentaris fets sobre l'*Hydrostática*, per lo deixeble del immortal Galileo, l'italiá Torricelli. La primera experiencia, fou la qu'ell anomená *lo gran experiment del equilibri dels licors*. Aquesta, lo conduhí per una série de deduccions qu'ell formulaba ab una pasmosa inteligencia, á l'idea del pes de l'atmosfera, qu'explicaba aixís: «Si l'argent-viu, contingut en lo tubo de Torricelli, es sostingut pel pes del aire, sa alsada deu disminuhir á mesura que s'eleva l'aparato en l'atmosfera, puig se deixa sota 'l gibrell del tubo, una capa d'aire qual pes ja no influheix en lo mercuri.»

Aquest gran rahonament, tirá per terra la célebre teoria del *Horror de la naturaleza al vacio*, ab que los *sabis* ignorants de l'edat mitjana, pretenian explicar los efectes del pes de l'atmosfera, en las bombas, sifons, etc. Ademés, aquest fet posá 'ls fonaments á una ciencia encar latent allavors, y qu'encar qu'en sos albars, doná ja utilitats al home, que cada dia porta novas lleys al ja rich caudal de la *Meteorologia*, qual fundador fou Pascal, ab la demostració de la teoria del *Barómetro*.

Un cop comprovat lo silogisme en la torre de *Sant Jacques*, de Paris, demaná Pascal á son cunyat Perier, que executés l'experiment al cim del *Puy-de-Dôme* (1,463 metros sobre'l mar) elevat volcá extinguit que domina á Clermont, y en lo cim del qual s'alsa avuy un magnífich observatori. Lo resultat fou concluent, y acabá de demostrar la nova teoria. Poch després de tan magníficas descobertas, un accident desgraciat cambiá per complet lo camí emprés per en Pascal. Passejant un dia per las voras del Sena, se descobocaren los quatre caballs qu'arrossegaban sa carrossa, y al volcar, poch faltá per tirar al riu al eminent sabi; baix l'impressió de tan terrible emoció, l'imaginació de Pascal s'extraviá, veyentse perseguit per tot per ideals visions. Tornat en sí, quedá com á reminiscencia del passat accident, l'ilusió que 's feya de veure constantment un horrorós abisme al cantó esquerra, ilusió que ha quedat célebre fins als nostres dias. Allavors, Pascal, que s'havia dedicat preferentment á las ciencias, va tornarse melancólich, y després de un periodo de reculliment exagerat, doná llum á sa célebre obra *Las cartas provincials*, degut á la defensa que debia fer de Arnauld, lo jefe dels sectaris *Jansenistas*, defensa que á última hora se torná en acusació, que reunida mes tart en collecció, forma l'eminent treball, lo mes concient, apesar de sa forma lleugera, que doná á llum Pascal. D'aquest llibre diu Voltaire, «que fou la primera gran obra, escrita en prosa» y essent ademés, lo punt de partida de la construcció y llenguatje modern francés. Sos *Pensaments*, son un dipósit inagotable de profundas meditacions, que demostren per sa sensilla lectura, la vida de concentració en que estava sumit Pascal al escriurels.

Minat per sos sufriments morals, que de ilusoris se tornaren reals fins á acabar-lo, morí lo gran philosoph Blay Pascal, en 1662, á la edat de 39 anys, extenuat á causa del misticisme á que 'l portá mes que totes las influencias de sos dolors físichs, l' esperit petit y fanátich dels temps en que vivia, y que lo-graren influir en tant gran inteligencia.

Homes com los que l' Auvernyia acaba d' honrar ab lo monument decentment alsat en sa capital, no perteneixen á cap patria en particular, honrantse 'l mon enter en contarlos entre sos fills. Per ço 'l DIARI, constant admirador de tot quant conduheixi al progrés y propagació de la civilisació, dedica las presents ratllas al gran fill de Clermont, l' eminent philosoph, pensador y físich, en Blay Pascal.—W.

Paris 7 Setembre 1880.

Correspondencias

DEL DIARI CATALÀ.

Ecos del Ampurdá.

Mas Vell (Castelló d' Ampurias) 6 Setembre.

La molta nomenada de que disfrutan en aquesta comarca la població d' Ampurias y las ruinas del convent de Sant Pere de Roda, habian de ser causa un dia ó altre de que jo 'm decidís á fer una sortida y anés á visitar aquestos punts.

Ampurias y Sant Pere, donchs, m' han donat lloch á fer duas petites excursions de las que 'n conservaré agradables recorts. Ab motiu de la primera vaig visitar la bonica població de La Escala, y ab motiu de la segona vaig fer lo mateix ab Palau, La Selva y Cadaqués. Bé 'm permeterán que de tan agradables passeigs los en diga alguna cosa.

La Escala, ahont nos presentarem en pocas horas, gracias á las facilitats que en lo Mas Vell se trovan com en ben pocas Masías, es una població per demés pintoresca. S' anomena La Escala, segons uns, perque á son temps era un port que servia d' escala als antichs; segons altres, perque son port es una escala. Te un aspecte animat y agradable, com la generalitat de las poblacions de la nostra marina, y la fa mes bonica sa situació ó posició topográfica que li ha donat per asiento una montanya quals rocas manté frescas y hermosas la mar que las acaricia á la sombra de la bonansa ó las assota quan aixis ho vol la tempesta.

La vida de aquesta població depent del comerç á que dona lloch l' agricultura del pays, y de la pesca. De tant en tant abandona son port natural alguna balandra que tragina las mes delicadas anxovas y 'ls fruyts de la terra á altres payssos, y diariament, á posta de sol, surten las embarcacions dels pescadors á passar la nit en la mar per retornar á l' endemá, quan lo sol ix altra vegada, ab la cara alegroya ó com dolguts d' haber perdut una nit, segons lo resultat de la pesquera.

Se troba en La Escala una cultura digna d' esser notada. En primer lloch poseheix una escola de primeras lletras molt ben montada, dirigida pe 'l senyor don Felix Rigau, persona ilustrada y que honra al magisteri del nostre pays. L' estudi está concorregut, lo qual diu molt en favor dels pares que aixis cuydan de la instrucció dels seus fills, y l' Ajuntament, per sa part, fa lo que deu perque la ensenyansa primaria, que es la base de la educació dels pobles, no estiga desatesa. En aqueixos temps en que tants mestres se moren de fam y tants edificis destinats á Estudi se 'n van á terra, al mestre de La Escala no solsament no se li deu un céntim, sino que se li dona tot lo necessari perque la instrucció 's puga donar tant be com sia possible.

També posseheix La Escala un bonich passeig á la vora del mar, conegut per la *Casa Gran*; elegants y espayosos cassinos; edificis bonichs, etc. Lo passeig anomenat *La Casa Gran*, pren lo nom de un edifici á quatre vents en lo que hi habita l' hereu del baró de

Pugul. Segons la veu pública aquet hoste viu en La Escala en concepte de desterrat, person pare lo baró, sent lo mes original que també aquet estigué desterrat per son immediat antecessor per la mateixa causa de familia que are l' obliga á castigar á son primogénit. Aixó casi bé deu voler dir que la Casa del senyor baró de Pugul, á pesar dels temps que a travéssem, encara segueix montada á la antiga y que en ella 's mantenen las costums y 'l rigorisme en bona hora per terra.

Los cassinos se veuhen molt animats y en ells s' hi llegeixen los principals periódichs. En sos salons s' hi conservan uns bonichs frescos que hi deixá 'l pinsell de l' Enrich Serra, compatriota nostre, una vegada que visitá aquella població. Tantas vegadas com han sigut restaurats jamay la paleta ha volgut que desapareguessen los frescos del pintor catalá que segueixen en las parets com si fossen altras tantas lápidas conmemorativas de la visita que feu á La Escala tant distingit artista.

Potser una de las causas de la cultura que 's nota en La Escala es la vida política que se hi fa. La gent, allí, en los moments d' expansió s' ocupa de la cosa pública, contant molts partidaris los constitucionals, los demócratas autonomistas y 'ls radicals, habent d' observar que 'ls primers, millor que constitucionals, s' haurian de dir progressistas *pur sang*, es á dir, progressistas á la antiga; progressistas d' aquells que llegeixen ab mes entussiasme los brindis á lo Balaguer, en las paellas de Valencia, que no pas los acorts de Sant Sebastiá. Aquest fet no estranyará als que recordin que de La Escala sortí 'l patriota Maranges, un dels diputats que formaren ab la célvre minoria progressista que, capitanejada per l' Olózaga, tanta fama doná al ministeri O'Donell-Posada Herrera.

A uns tres quarts d' hora de La Escala, dominant una hermosa plaxta, s' hi descubreix la població d' Ampurias, ab son monastir arruinat del tot. En ell hi habitaban frares benedictins quan los varen sorprendre 'ls memorables successos de 1835. Contan que allavors lo poble 's donaba molta pressa á destruir lo convent y que no faltaba qui 's dolia de semblant atrocitat.

—Deixeu fer al poble, afegeixen que deya la persona que allavors exercia mes influencia entre 'ls lliberals de La Escala; deixeu fer. Com mes arruinat quedará 'l monastir mes difícil será que tornem á veure frares per aquestas terras.

Com de fet. Are que, desgraciadament per la Llibertat, bufan vents massa favorables pe 'ls frares, varen ser visitadas las ruinas del convent per alguns que somniaban en sa reconstrucció; mes sembla que al veure son estat per demés ruínos varen desistir per complet de son intent. Y tot lo poble diu que aquell lliberal tenia rahó.

Ampurias, avuy per avuy, no ofereix cap mes particularitat que 'ls recorts que despersta. Mes á fora de la població y un xich mes enllá de las ruinas del monastir hi ha una caseta que conté un tresor. Es aquest lo mosáich que 's descubrí anys arrera y que tant doná que parlar á son degut temps. Un pagés estava excavant en una visaya quan observá que l' eyna pegaba sobre pedra en lloch d' excavar la terra. Per una felis casualitat se pogué salvar lo que s' acababa de descobrir, que era lo preciós mosáich de que estich parlant.

Per iniciativa del senyor Maranges se varen prosseguir las excavacions, lo grantse trovar un altre tros de mosáich, encara que no tant important com lo primer, y també per sa iniciativa se va aixecar la caseta que avuy resguarda de l' acció de la intemperie aquell important vestigi de la dominació dels antichs.

Tant lo primer mosáich, que representa lo Sacrifici d' Efigenia, com lo segon, indican ben clar que lo qu' are es una vinya sigué un dia un edifici grech, y aixis aquest descubrimient com lo de moltas monedas, medallas,

ánforas y pedras preciosas, que varias vegadas han posat en evidencia los cávechs y las aixadas dels pagesos, donan bon indici de la vida y esplendor que un dia degué haberhi en aquellas terras; aixis com del important servey que á la Historia farian unas escavacions portadas á cap ab l' extensió é importancia degudas y que no es fácil depengan de la iniciativa particular que massa ha fet. Moltas son las personas que poseheixen monedas y medallas gregas y romanas recullidas en terreno d' Ampurias: en la casa del senyor Oliveres, una de los primeras casas de La Escala, vaig tenir ocasió d' observarne bona cosa; en lo musseu de Girona s' hi conserva un sepulcre també trobat en lo mateix lloch, y per últim, los mosáichs subsisteixen encara allí mateix ahont foren trobats perque 'ls visiti qui ho estimi del cas. Donchs tot aixó sols ha produhit un resultat per are: que una vegada hi hagué lo propósit d' arrencar lo mosáich per endursel á Girona, y á la pretensió s' oposaren los de La Escala qu' están massa jocosos d' aquell tresor históric que conservan degudament y que atrau ab rahó als amants dels estudis arqueològichs y numismátichs.

Peró veig que la carta s' allarga y tinch de deixarho per demá.

ANTON FELIU Y CODINA.

Madrid 7 de Setembre.

Los cortesans y 'ls curiosos s'en emportaren ahir un gran xasco. Desde molt dejorn comensáren á sentirse canonadas y la gent las contaba ab afició pera saber si era príncep ó infanta lo que se anunciaba. Los alts funcionaris s' apressuraren á sortir de casa engalanats ab sos uniformes pera correr al Palau creyent que per molt que corressin haurian arribat tart; pero las canonadas continuaren ressonant tot lo dematí, perque procedian de Carabanchel lloch ahont está situada la escola de Artilleria y van quedar defraudadas las esperansas dels individuos de casaca, galons y tricorni.

Tota la familia real assistí ahir á la corrida de toros, mostrandse donya Isabel ab la satisfacció d' haber triumfat sobre 'n Cánovas; y mes, perque alguns grups preparats al efecte en la plassa y en los principals carrers, li donaren alguns vivas. No deixa de produhir alguns comentaris ignoscents la ausencia de don Francisco de Asis, y la relacionan ab sa vinguda quant se verificá 'l casament de don Alfons ab donya Mercedes per coincidir ab la ausencia de donya Isabel. S' anuncia que aquesta senyora ha demanat ser la padrina del fill ó filla que tinga l' esposa d' en Martinez Campos y aixó reverdeix las esperansas dels fusionistas, los quals están sempre disposats á alegrarse com los noys y á plorar també com ells per qualsevol frusteria. N' hi han d' altres que ja no esperan res, pero 's limitan á callar perque diuhen que no volen fer riure mes al públich.

En tres districtes de las provincias vascas s' han suspés las elecciones per careixer de llistas y jo crech que se suspendrán en altres pera anularlas mes tart en molts; perque 'l govern creu que 's trovará sense un sol representant en alguna diputació y aixó no pot suffrirho un govern que tinga sa base y sa forsa en lo régimen y organizació unitaria.

Aquí las elecciones no ofereixen cap novetat. Lo candidat ministerial del districte de la *Universidad*, que intentá presentarse contra l' *independent*, acaba de retirarse. Aquest *independent*, sembla que es dels del venerable Orense.

Are tot l' interés polítich está en la fracció moderada, lluytant entre ells sa mitxa dotzena de partidaris; realment no te cap importancia la cosa, perque allí ahont estigan han de pesar molt poch, apart de la respectabilitat que te en Moyano.

La gent que estava á punt de tornar á Madrid, ha detingut sa vinguda á causa dels calors que han tornat á deixarse sentir. Los mateixos Sagasta y Alonso Martinez que debian venir aviat segons deyan sos amichs, han suspés lo viatge; sols que aquets dos no diuhen

que es á causa del calor, sino á causa del fret que per ells fá en certas regions.—X. de X.

FESTAS DE PUIGCERDÁ.

Ribas 7 de Setembre.

Aprofito uns quants moments mentres acabam d' arreglar-me 'l llit, pera escriure.

Lo viatge fins aquí ofereix poca cosa de particular y es sobradament conegut de tothom pera poguerse entretenir ab minuciosas descripcions, que de segur jo faria que resultessin pesadas.

Ab tot, diré, per si no ho sabian, que los dos convents que te Vich, un á cada extrem de la ciutat, y que durant tant de temps havian servit per altres fins del á que varen destinarlos quant los edificaren, l' un ja te aposentats en las novas celdas á una colla de voluminosos y clatelleus reverents que vesteixen l' hábit de Sant Francesch, y l' altre, ó sigui «Lo Carme» quartel fins fa poch, y desocupat al present, l' arreglan y disposan perque 'ls hi fassi de bon estar als sócios que l' han de habitar, y qual arribada, segons se diu, no 's farà esperar gaire. Endevant las atxas y tot siga per amor de Deu y á la seva major gloria.

Aixó faltava á Vich pera donarli mes de tó al color pujat que tant propiament lo caracteriza; ja te freres y no li cal cap mes ornament perque rumbeiji tota la foscó de las sevas galas. Llástima que tingui gasómetro, que en bona veritat fa mal efecte y desentona del quadro... Pero ¿qui sap?; si aquestos temps duran no 'ns causaria cap estranyesa 'l que arribés á la nostra noticia que l' han convertit en convent. D' aquest modo y guanyaria doble fora com si matés dos pardals d'un tret. Tindria mes freres y menos llum.

Un predicador desde la trona; en no se quina iglesia de Vich, va dir lo diumenje passat, que vulgas ó no vulgas y si us plau per forsa, tindrem de rosegar molts de capellans, molts de jesuitas y molts de freres. Al menos ja que feya tan bona pesada hi hagués posat la torna, ó sigan las monjas, las nevodetas y las sagristanas.

A la sortida de Vich ha comensat á plourer si be al arribar á Manlleu ja 's divisaba entre núvols l' arch de Sant Martí.

Sense retrás ha arribat lo tren á Ripoll; tot va d' aigua; lo Ter baixa caudalós y roig. Ha fet un xafech de llarga durada, lo qual ja convenia, puig que feya á la vora d' un any que no havia plogut tan copiosament.

En la Estació hi ha cotxes y tartanas de la empresa que gira baix la rahó social de Francisco Serra la que ha establert un servey diari de Ripoll á Rivas, á Camprodon y á Puigcerdá.

Duas horas hem invertit de Ripoll á Rivas ahont entravam á las nou tocadas. Lo mal pas de las Covas y 'l pessim estat de la carretera desde aquell punt retardan lo viatge en mes de mitja hora. Aquí están en la creencia de que ara s' hi treballarà de fort y de ferm, y aquesta confiansa la tenen á conseqüencia de un telégrama rebut aquesta setmana lo qual deya que 'l govern havia destinat quaranta mil duros pera la terminació de la carretera de Ripoll á Rivas... Me sembla que será com sempre, alló de «*Sonó el ciego que veía*» porque ja es sapigut que 'l prometre no fa pobre, y no hi ha que fiar en promesas de govern y además, lo telégrama venia de Madrid y com que d' allí no 'n ve res de bo... Prou será un' altra ilusió perduda.

S' ha despertat una fresca mes que regular; bastant hi contribuirá la pluja, per mes que aquí no hagi plogut ab la intensitat que á Ripoll. Los colls aixecats y 'ls pardessus estan á la ordre de la nit...

Ahir va pernoctar aquí un coro de la Barcelona; está compost d' uns seixanta individus. Van á Puigcerdá per assistir á las festas. Aquest dematí han sortit.

Desde fa vuit dias es molta la gent que va amunt; en particular ahir y avuy ha sigut tanta la afluencia, que després d' omplir tots los cotxes s' ha hagut de recorrer á lo d' avans

als matxos. Tot dona á entendre que Puigcerdá presentarà un bonich aspecte.

Desde Granollers en totes las estacions del tranzit hi han ficats cartells ab lo programa oficial de las festas.

Després de sopar hen anat al café y estranyant que á n' aquella hora, dos quarts d' onze, fos obert, nos han dit que á las duas encare ho es y molts dias ni l' arriban á tancar perque quant van á ferho ja es hora de obrirlo, puig l' sol tot manso y manso ja se li fica á dins á través de las vidrieras. ¡Quin modo de fer la competencia al café Nou de Barcelona!—Se veu que per tot hi ha gent que 's fica al llit dematí. Si la pastera y 'ls daus no hi tinguessin res que veurer menos mal.

Son las dotze: á las quatre peus en terra y á dins del cotxe y cap á la terra fresca falta gent.

Ja m' dispensarà que posi punt. Aprofitaré aquestas quatre horetas per ferhi petar una dormida; ja veuen que l' motiu es motivat.—R. ARÚS Y ARDERIU.

Puigcerdá 8 de Setembre.

De pas per aquesta magnífica plana de Puigcerdá y desitxós de dir alguna cosa dels preparatius de la festa dedicada al immortal Cabrinetty, terror que fou dels carlins, comensaré per enterarlos, sino ho saben de que 'l bisbe de aquesta diócesis, ha escorregut lo bulto, dihent que una indisposició 'l priva de assistir á la festa, y l' hi alabo la determinació, perque la presencia de certas figuras tingudas per molt afectas al carlisme no convenen en actes tant liberals.

Los preparatius de la festa dita son notables: l' entussiasme es inmens y tot fa creure que serán dignas del objecte á que 's dedican.

Las diligencias, tant de Fransa com las que están ja establertas en la nova carretera de Ribas á aquesta heróica vila, van portantne passatjers á discreció. Aquesta tarde ha arribat un coro de Gracia titulat *La Union Graeciense*, compost de 38 individuos y una orquesta que 'ls acompanya y que sa presencia en ella no regoneix altre motiu que contribuir sens retribució de cap mena al enlayrament del principi liberal que tant dignament aquell mártri de la Llibertat representaba. Aquells apreciables coristas, que en sa inmensa majoria son jovens obrers, han fet avuy la jornada á peu desde Ripoll á aquesta vila, passant per lo mateix camí que en Cabrinetty escullí pera venir á salvarla de las feréstegas grapas del carlisme.

Al entrar en la plassa Major d' aquesta vila, uniformats ab senzillas brusas, pantalons de bionet y sombrero de palla, rodejantne l' estátua, velada encara; del patrici; han arrenecat un crit de ¡viva Cabrinetty! qual acte los hi valgut las simpatias de tota la població.

Los carrers se engalanen molt depressa y la Comissió de festeigs se ho prent ab molta fuga. Si continuo per aquí los contaré lo que succuheixi.—M. G.

Secció Oficial.

Diputació provincial de Barcelona.—Granja experimental de Barcelona.—Escuela d' Agricultura.—Debent comensar lo dia 15 del present 'l curs de 1880 á 1881, queda oberta la admissió d' alumnos.

Pera 'l ingrés en aquesta Escola es precís que 'ls aspirants estiguin impostos en las materias de primera ensenyansa y hagin complert la etat de 14 anys; debent presentar la corresponent sollicitud d' ingrés á aquesta Corporació, acompanyada de la fe de batisme, una certificació de salut y robustez y altra de bona conducta despatxada per l' Arcalda y rector.

Granja experimental de Barcelona, 7 de Setembre de 1880.—Lo director, Joseph Presta.

Secció Comercial

PORT DE BARCELONA

Embarcaciones entradas en lo dia de ahir

De Sevilla y escalas vapor Vargas ab blat.

De Castelsardo polacra italiana Doge ab carbó.
De Marsella tartana Modeste ab efeces.
De Motril y escalas Ilaud Iberia ab sucre.
De Cete vapor San José ab ciment.
De Hamburgo y escalas vapor alemá Livorno ab efetes.

Además 3 barcos menors ab efectes.

Despatxadas

Pera Liorna berganti goleta Il Cesare ab efectes

Id. Marsella vapor Vargas.

Id. Sevilla vapor Andalucía.

Id. Buenos Aires corbeta Concepció.

Id. Ibissa goleta Antonio Palau.

Además 2 barcos menors ab efectes.

Sortidas

Pera Newport vapor inglés Florence.

Id. Colon vapor francés Provincia.

Id. Marsella vapor Eridan.

Id. Cete vapor Adela.

Id. Mahó vapor Puerto Mahon.

Id. Marsella vapor Vinuesa.

Id. Puerto Rico polacra goleta Talia.

Id. Terranova polacra italiana Marco Polo.

CAMBIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COLLEGI DE CORREDORS REALS DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA LO DIA 9 DE SETEMBRE DE 1880.

Londres, 90 d. fetxa, 48'15 per 5 ptas.

Paris, 8 d. vista 5'03 p. per id.

Marsella, 8 d. vista, 5'03 p. per id.

8 DIAS VISTA.

DIAS VISTA

Albacete. 2 1 dany.	Málaga. 378 dany.
Alcoy. 374 »	Madrid. 174 »
Alicant. 172 »	Murcia. 374 »
Almeria. 374 »	Orense. 1 178 »
Badajos. 778 »	Oviedo. 778 »
Bilbau. 374 »	Palma. 374 »
Búrgos. 1 178 »	Palencia. 778 »
Cádiz. 172 »	Pamplona. 374 »
Cartagena. 578 »	Reus. 172 »
Castelló. 374 »	Salamanca. 1 »
Córdoba. 172 »	San Sebastián. 374 »
Corunya. 578 »	Santander. 578 »
Figueras. 578 »	Santiago. 578 »
Girona. 578 »	Saragossa. 578 »
Granada. 578 »	Sevilla. 174 »
Hosca. 1 »	Tarragona. 378 »
Jeres. 578 »	Tortosa. 374 »
Lleyda. 578 »	Valencia. 578 »
Logronyo. 1 »	Valladolid. 374 »
Lorca. 1 »	Vigo. 578 »
Lugo. 1 »	Vitoria. 1 »

EFFECTES PUBLICHS.

Tit. al port. del deute cons. int. 21'32 1/2 d. 21'40 p.
Id. id. exterior em. tot. 21'70 d. 21'80 p.
Id. id. amortisable interior, 40'75 d. 40'50 p.
Ob. pera sub. á fer-car. de totas em. 44'15 d. 41'50 p.
Id del Banch y del Tesor, série int. 100'25 d. 100'50 p.
d. id. exterior, 100'50 d. 100'75 p.
Id. Tesor sobre prod. de Aduanas, 99'50 d. 99'75 p.
Id. del Tesor Isla de Cuba 98'50 d. 98'75 p.
Cedulas del Banch hipotec. d' Espanya, 'd. 'd. p.
Bonos del Tesor 1.ª y 2.ª série 99' d. 99'25 p.
Accions del Banch hispano colonial, 133'85 d. 134' p.

ACCIONS.

Banch de Barcelona, 147' d. 'p.
Societat Catalana General de Crèdit, 191' d. 192' p.
Societat de Crèdit Mercantil, 89'50 d. 89'75 p.
Real Comp. de Canalizació del Ebro, 13'75 d. 13'85 p.
Ferro-carril de B. á Fransa, 126' d. 126'50 d.
Id. Tarrag. á Martorell y Barcelona, 229' d. 230' p.
Id. Nord d' Espanya, 75'2' d. 75'85 p.
Id. Medina del Campo á Samora y de Orense á Vigo 69' d. 69'25 p.
Id. Valls á Vilanova y Barcelona, 47' d. 47'50 p.

OBLIGACIONS.

Empréstit Municipal, 100' d. 100'25 p.
» » emissió 1.ª er Janer 1880, 94'75 d. 95' p.
» » Provincial, 'd. 'p.
Ferro-carril de Barc. á Saragossa, 108' d. 108'25 p.
Id. id. id.—Série A.—60' d. 60'25 p.
Id. id. id.—Série B.—61' d. 61'50 p.
Fer-car. Tarrag. á Barc. y Fransa, 105'25 d. 105'75 p.
Id. Tarragona á Martorell y Barcelona y de Barcelona á Girona, 102' d. 102'25 p.
Id. Barc. á Fransa per Figueras 63'50 d. 63'75 p.
Id. Minas S. Joan de las Abadessas, 91'65 d. 91'85 p.
Id. Grau de Valencia á Almansa, 48'90 d. 49' p.
Aiguas subterráneas del Llobregat, 85' d. 86' p.

COTISACIÓ oficial de las Bolsas de Madrid, Paris y Londres, del dia 9 de Setembre de 1880.

Madrid. Renta perpet. int. al 3 p. 'l. 21'30
Deudaamort ab interés de 2 p. 'l. int. 41'60
Bonos del Tesor de 2,000 rals. 100'80
Id del Tesor sobre prod. de Aduanas 100'25
Id. generals per ferro-carrils. 44'60
FELEGRAMAS particulars de las Bolsas de Madrid Paris y Londres.
Madrid.—Consolidat interior. 21'20
Subvencions 44'40
Paris.—Consolidat interior. 19'78
» » exterior. 20'18

BOLSÍ. (Segons nota de la casa Espinach).—A las deu de la nit quedava lo Consolidat á 21'17 y 1/2 diner y 21'20 paper.

SECCIÓ DE ANUNCIS

Es innegable que 'ls nombrosos é importants resultats que de la ESSENCIA DE SARSA se obtenen com atemperant y depuratiu, han de esser, si cab, mes prompts y eficassos quant en sa preparació s' han empleat los millors y mes moderns aparatos que recomana la ciencia. Al recomenar, donchs, nostra

ESSENCIA

DE

Zarzaparrilla--Vehil.

ho fem segurs de sa inmillorable preparació y de que 'l pacient ha de trobar en ella remey á las enfermetats herpéticas, reumatismes, escrófulas, tumors, escorbut, y enfermetats de las vias urinarias.

De venda en la farmacia de son autor, Vidrieria, 2 y 4 Barcelona, y en las principals d' Espanya, América, y Portugal

SOLUCIÓ CASES

de clorhidro fosfato de cals.

Unica aprobada y recomenada, per la Real Academia de Medicina y demás corporacions mélicas, que la recomanan eficazment com 'l mes poderós dels reconstituyents, pera los casos de debilitat general, clorosis, raquitisme, tisis, falta de appetit, etc., sustituhint ab ventaja á la de Coirre.—Al por major Senyors Aviñó y Cases, plassa de la Llana, 11.—Barcelona.

Enferme-
tats
de la

MATRIS

Provinentas del embrás, part, abort.—Tractadas per VIDAL SOLARES, doctor en Medicina y Cirujía de las facultats de Madrid y París.—Especialista en las reteridas afecciones y antich metje estern per oposició dels següents Hospitals de París: Pitié, dedicat al tractament de las enfermetats de la matriz Enfants Malades, ó assilo de noys malalts, y Des Cliniques, dedicat á las donas embarassadas y paridas.

Cárme, 3, prineipal.—Reb de 2 á 4.—Los dias festius de 9 á 11 del demati.

PARQUE DE LA MONTANYA.

Grant Hotel y Café-Restaurant situat en lo passeig de Sarriá á Sant Gervasi, lo millor siti escullit per distingits metjes pera restablir la salu'; aiguas inmillorables, segons certificacions de químichs competents, vents puríssims, vistas magníficas, situació 150 metros sobre 'l nivell del mar, habitacions amobladas ab elegancia y al alcans de totas las fortunas, menjars á totas horas y de diferents preus; hi ha taula rodona y se serveix també á la carta.—S' admeten encárrechs pera grans dinars ó banquets.

VENÉREO

Lo Doctor Salvat, premiat en públicas oposicions assegura la curació prompta y radical sens us de mercuri, rper crónica que sia la enfermetat.—Reb de 1 á 1 y de 6 á 8.—Por-taferrisa, 11, principal.

SÍFILIS

VENÉREO Y SIFILIS.

Lo Dr. Grau cura radicalment las enfermetats sifilíticas y venérea-per medi d' un tractament especial é inofensiu, lo qual fa desapa-reixer en pochos dias las purgacions, llagas, dolors, manifestacions de la pell, estrényiments, gotamilitar, etc., etc.—CENTRO HIGIENICO-MEDICO. Bon Deu 2, cantonada Tapinería, de 11 á 1 y de 8 á 9

LAMPISTERÍA

DE

FRANCISCO CANIBELL

Se construeixen y adoban tota mena d' aparatos de gas.

CARRER DE LA PALLA, 9.

ENTERROS, FUNERALS Y ANIVERSARIS

ANUNCIATS PER AVUY 10.

- Don Andreu Avelino Tejada y Mendoza. —Segon aniversari; missas ab ofertori á las 9 fins á las 12 matí, en Sant Miquel Arcángel (Mercé).
 Don Jaumè Montes y Plá.—Missas de las 9 fins á las 12 matí, en Sant Francisco de Paula.
 Don Narcís Tarrat y Sebastian. — Ofici y missas á las 10 matí, en lo Bonsuccés.
 Don Domingo Bernet y Aymó. — Funeral y missas á las 10 matí, en Santa Maria del Mar.
 Don Joseph Angli y Cabot.—Funeral y missas á las 10 matí, en la Catedral.

GRAN FÁBRICA y depósit de buatas: preus sumament módichs. Carrer Basea, núm. 44, primer. Maria Torns y fill, Barcelona.

ARA ES POSITIU.

Los ulls de poll y duricias se curan á voluntat del pacient ab l' Elixir de Garriga.

De venda en sa ofissina, carrer de Sant Antoni Abat, n. 25.

LLISSONS

pera la confecció de tota classe de flors artificials.

ESTABLIMENT DE FLORISTA

RAURICH 17, 1.er

VENDA

Se ven una prempsa, ab cargol de fusta, per un preu sumament módich. Carrer Nou de la Rambla número 69, interior. (Taller de Tintorería.)

GANGA.

Se venen duas casas novas situadas en 1.ª Ensanxe d' aquesta ciutat, juntas ó per separat. Tenen jardí y agua viva. Donarán rahó en la librería de Teixidó y Pàrrera, carrer del Pí, número 6.

CENTRO DE ANUNCIS DE JOSEPH BARRIL

1. PASATJE DEL CREDIT, 1.

Se fan contractas ventatjoses pera la inserció d' anuncis en tots los periódichs de Barcelona, Madrid y demás provincias d' Espanya y Estranjer.

TINTORERÍA ANTIGA DEL REGOMIR

(Al costat de la Capella de Sant Cristófol.)

Aquest establiment te l' honor de posar en coneixement de sos favoreixedors que dintre poch quedarà instalat lo *Complet Taller-modelo* qual maquinaria ha sigut construida en los tallers de MM. Pierron y Dehaitre de Paris, lo que permetrá executar ab mes promptitut tot lo que confiat li estiga.

ESPECIALITAT EN ROBA D' HOME Y SEDERÍAS.

Carrer del Regomir 7 y 9, al costat de la capella de Sant Cristófol.

TELEGRAMAS.

Noticias del exterior

Segons los darrers telégramas dels diaris extranjeros.

Situació dels inglesos en l' Afghánistan.—Segons noticias oficials de Candahar, fetxadas lo dia 3 del present, Ayub-Kan ha fugit cap á Katkrez, ahont no 's detingué siquiera, creyentse que probablement se trova actualment en Zenindamar.

La major part dels ferits inglesos segueixen millorant. La totalitat de las pérduas sufertas per las tropas inglesas en las batallas del 31 de Agost y 1 de Setembre es de 248 homens. Lo número de canons que prengueren á Ayub-Kan es de 32.

Cámara grega.—Lo govern d' Atenas publicá el dia 7 un decret prorogant la obertura de la Cámara, á causa d' haberse aplasat la tornada á Atenas del rey Jordi.

Intranquilidat d' Turquia.—La Porta ha dirigit á sos representants en l' estranjer una circular encarregantlos que fassin tots los esforços possibles per inclinar á las potencias á que suspenguin la demostració naval projectada y que está á punt de realisarse, presentant com á rahó principal las complicacions que en poden resultar.

La Cámara alta en Inglaterra.—La sensació causada en lo país per las paraulas de M. Forster, es inmensa. Lo poble comperent que efectivament la conducta dels lords es altamente censurable.

Telégramas particulares

Bourg-Madame 9, á las 2 tarde. — *Puigcerdá.*—Se ha inaugurat la estatua de Cabrinetty, ab gran solemnitat y en mitx del entusiasme inmens de la gent de abdúas Cerdanyas, la espanyola y la francesa, que han assistit al acte.

Los fills del malhaurat Cabrinetty, han regalat al Ajuntament de Puigcerdá la espasa de son pare.

La animació es gran; las aclamacions y los vivas entusiastas, y las músicas donan mes gran brillantés á la solemnitat. L' escultor senyor Nobas, autor de la estatua de Cabrinetty que se ha inaugurat, ha sigut declarat fill adoptiu de Puigcerdá.

Bourg-Madame 9, á las 4'40 tarde. — *Puigcerdá.*— Los carrers están adornats y se preparan grans iluminacions per aquesta nit, balls y serenatas.

Avans de la inauguració de la estatua de Cabrinetty, ha recorregut los carrers una numerosa comitiva de la que formaban part los corresponsals dels periódichs espanyols y extranjeros, lo senyor don Félix Maciá y Bonaplata, que es diputat á Corts per lo districte de Puigcerdá y lo diputat francés M. Escaine, que ho es per lo departament dels Pirineus orientals.

L' acte de regalar los fills de Cabrinetty al Ajuntament de Puigcerdá la espasa de son pare, ha sigut conmovedor.

Los fills de Cabrinetty han sigut presentats per lo senyor Roca y Roca. Aquesta nit lo Cassino Ceretamo dona un thé y demá un banquet.

Aumenta l' afluencia de forasters y lo dia es espléndit.

Madrid 9, á las 3'15 tarde. — S' han embarcat en Santander ab destino al castell de Alicante, los cabecillas cubans Calixto Garcia, Fonseca y altres.

Lo Govern se proposa sotmetre als tribunals als capellans de Begoña qu' han predicat en vascuens.

Los duchs de Montpensier vindrán á Madrid després dels festejos reals.

Bolsa. — Consolidat, 21'30. — Bonos 99'85. — Subvencions, 44'40.

Paris 9. — (Per lo cable). — En Leipzig se reuniren lo 4 del actual quaranta societats entre quals individuos s' hi troban tres diputats pera celebrar lo aniversari de Sedan. Intervingué la polissia en la reunió y detingué á los assistents, pero los deixá lliures al poch rato.

Ragusa.—Aquesta nit passada han fondeigat en lo port incorporantse á la escuadra combinada, una corbeta y un *clipper* de la

VIÑAS CUSÍ Metje especialista en enfermetats de noys. Curació segura en 3 dias del tifus y del reumatisme, per antich que sia y rápida de las dispepsias ó digestions difícils. — Lancaster, 12, 2.º de 3 á 4. — Amalia, 11, 2.º de 12 á 1.

PROCESOS CELEBRES

de tots los païssos baix la direcció de

D. JOSEPH LARIBAL

Edició ilustrada, á quartillo de ral la entrega.

Se suscriu y's reparteixen prospectes en la llibrería de n Manero, carrer Lleona, 13.

NO MES CABELL BLANCH.

TINTURA LLADO.

Es la única pera tenyir lo cabell en un minut sens tacar lo cutis; no te rival en l' Univers.

A 17 rals, laboratori químic de don Joseph Lladó y Creus, carrer de la Boquería, 26 primer, Barcelona. Madrid, carrer Major, 41, droguería.

marina de guerra rusa, faltant sols los buch francesos pera quedar complet lo contingent naval. Las esquadras reunidas permaneixen aquí fins lo 4 d' Octubre.

Marsella 9, á las 9'11 nit. — (Per lo cable.) — Ha entrat lo vapor «Eridam.»

BUTLETÍ ASTRONÓMICH

per I. Martí Turró. 10 Setembre 1880

PLANETAS al MERIDIÀ	SOL.	Lluna.	Mercuri.	Venus.
	11h 56' M	4h 47' T	11h 37' M	0h 58' T
Marte.	Júpiter.	Saturno.	Urano.	Neptuno
0h 51' T	1h 50' M	2h 31' M	11h 27' M	3h 31' M

ESTRELLAS al MERIDIÀ	Polar.	Aldebará	Cabra.	Rigel.
	1h 58' M	5h 13' M	5h 51' M	5h 52' M
Bertelgeuse.	Sirius.	Castor.	Procyon.	Régulus
6h 32' M	7h 23' M	8h 10' M	8h 17' M	10h 45' M
Espiga.	Arturo.	Antares.	Wega.	Altair.
2h 02' T	2h 54' T	5h 06' T	7h 16' T	8h 28' T

PLANETAS y constelacions en que 's troba.	Mercuri.	Venus.	Marte.	Júpiter.
	Leo.	Virgo	Virgo.	Piscis.
SATURNO.	Urano.	Neptuno	Sol.	luna.
Aries.	Leo	Aries.	Leo	Libra

Imprenta de «La Renaixensa», Xuclá, 13.